

## SPRAWOZDANIE PRZEDSTAWICIELI POLSKI

z udziału w

### 37 Sesji Komitetu KKŻ FAO/WHO ds. Pozostałości Pestycydów

(Haga, Holandia, 18 - 23.04.2005 r.)

Informacje na temat przedstawicieli Polski na posiedzenie	
Imię i nazwisko/stanowisko:	Katarzyna Góralczyk / Kierownik Pracowni Biomonitoringu Zanieczyszczeń Środowiskowych
Instytucja/komórka organizacyjna:	Państwowy Zakład Higieny Zakład Toksykologii Środowiskowej
Numer telefonu: (22) 54 21 361	Numer faksu: (22) 849-74-41
Adres poczty elektronicznej:	<a href="mailto:kgoralczyk@pzh.gov.pl">kgoralczyk@pzh.gov.pl</a>
Imię i nazwisko/stanowisko:	Anna Nowacka / Główny Specjalista z Zakładzie Badania Pozostałości Środków Ochrony Roślin
Instytucja/komórka organizacyjna:	Instytut Ochrony Roślin,
Numer telefonu: (61) 864 90 94	Numer faksu: (61) 867 63 01
Adres poczty elektronicznej:	<a href="mailto:a.nowacka@ior.poznan.pl">a.nowacka@ior.poznan.pl</a>
Imię i nazwisko/stanowisko:	Jolanta Szymczak / Asystentka w Pracowni Badania Skazań i Pozostałości Pestycydów
Instytucja/komórka organizacyjna:	Instytut Sadownictwa i Kwiaciarstwa
Numer telefonu: (46 ) 833 20 21	Numer faksu: (46) 833 32 28
Adres poczty elektronicznej:	<a href="mailto:jszymcz@insad.pl">jszymcz@insad.pl</a>

## **Przebieg obrad:**

Obrady otworzył Pan dr P.W.J. Peters Główny Inspektor z Holenderskiego Urzędu Bezpieczeństwa Żywności i Produktów Żywnościowych, który przedstawił wykład na temat „Pestycydy w żywności: szacowanie ryzyka dla dzieci”. Głównym tematem tego wystąpienia było przedstawienie opracowania holenderskiego, w którym zasygnalizowano, że przy ustalaniu MRL dla poszczególnych pestycydów w różnych środkach spożywczych należy brać pod uwagę, że dzieci mogą być bardziej wrażliwe na pestycydy pobrane z diety. Ponadto, w powyższym opracowaniu znalazł się wniosek o konieczności uwzględniania dodatkowego współczynnika bezpieczeństwa przy obliczaniu ARfD i ADI uwzględniającego większą wrażliwość na czynniki toksyczne rozwijającego się organizmu dziecięcego w porównaniu z wrażliwością u osób dorosłych.

Obradom przewodniczył dr H.J. Jeuring przedstawiciel Ministerstwa Zdrowia, Opieki Społecznej i Sportu Holandii.

W obradach udział wzięło 60 delegacji krajowych i 14 międzynarodowych organizacji, a także delegacja Komisji Europejskiej, która reprezentowała wszystkich członków Wspólnoty Europejskiej. Ponadto, w ww. Sesji uczestniczyli przedstawiciele 17 państw członkowskich UE (Austrii, Belgii, Cypru, Republiki Czeskiej, Danii, Estonii, Finlandii, Francji, Hiszpanii, Holandii, Niemiec, Irlandii, Polski, Szwecji, Węgier, Wielkiej Brytanii i Włoch).

### **A. Sprawy ogólne**

1. Komitet został poinformowany o przygotowaniu dokumentu – przewodnika dotyczącego ustalania „acute reference dose (ARfD)”, którego skrócona wersja została zamieszczona w Raporcie JMPR z 2004 r. Dokument ten zawiera trzy podstawowe części obejmujące:

- podstawowych rozważań dotyczących danych do obliczania ARfD;
- przewodnik do wyznaczania odpowiednich toksykologicznych „endpoints”;
- danych dotyczących badań spożycia (Raporty z tych badań będą zamieszczane na stronie internetowej JMPR);

Cały powyższy dokument będzie wkrótce opublikowany.

2. JMPR poinformowało, że przyjęło definicję „tymczasowe ARfD” dla związków, dla których nie przyjęto planów oceny toksykologicznej. Ocena tej wartości będzie opierała się na podstawie szacowania ryzyka uwzględniającego krótkoterminowe pobranie.

W 2004 r. ustalono tymczasowe ARfD dla propinebu równe 0,1 mg/kg masy ciała.

3. JMPR poinformował, że uruchomiono pilotowy projekt ustalania tymczasowych/przejściowych MRL na podstawie danych przekazywanych przez poszczególne kraje. W ramach tego projektu przygotowano *dossier* dla trifloksystrobiny. W ramach tego projektu przygotowano również propozycje wartości tymczasowych/przejściowych MRL dla trifloksystrobiny i fludioksonilu.
4. Komisja została również poinformowana, że JMPR w 2004 r. przygotował propozycje MRL dla przypraw na podstawie badań monitorowych. Do ustalania przyjęto, że wartość MRL będzie równa wartości 95 *percentyla* wyników uzyskiwanych podczas badań monitorowych przypraw.
5. Przedyskutowano również zagadnienie dotyczące ustalania MRL w mleku i przetworach mlecznych dla pestycydów wykazujących powinowactwo do tłuszczu. Przyjęto, że dla tych pestycydów powinny być ustalane dwie wartości MRL: MRL podawana na pełne mleko (MRL w mg/l mleka) oraz wartość MRL podana na tłuszcz pochodzący z mleka (MRL w mg/kg tłuszczu). Podejście to jest szczególnie ważne przy szacowaniu ryzyka dla niemowląt i małych dzieci. JMPR zaproponowało, że jeśli są dostępne dane to w takich przypadkach powinno brać się pod uwagę obie wartości MRL. Jednocześnie zobowiązano Grupę Roboczą ds. Metod Analitycznych zobowiązano do przygotowania wytycznych analitycznych oraz propozycji metod do oznaczania tych pestycydów w przeliczeniu na wyekstrahowany tłuszcz.
6. Przedyskutowano zagadnienie dotyczące ustalania MRL dla żywności przetworzonej. Przyjęto, że jeśli współczynnik zagęszczenia lub rozcieńczenia jest równy 1 bądź mniejszy to w takim przypadku dla żywności przetworzonej MRL będzie identyczne jak dla produktu surowego. Natomiast, jeśli współczynnik zagęszczenia

lub rozcieńczenia będzie większy niż 1 to MRL będzie ustalane tylko dla tych produktów, które posiadają już kodeksowy kod produktu.

7. Ponownie przedyskutowano wykorzystanie do ustalania MRL probabilistycznego modelu statystycznego. Przyjęto, że model ten jest tak samo użyteczny jak model deterministyczny. Dalsze prace nad przygotowaniem wytycznych przełożono na 2005. Ponadto ustalono, że Komisja nie będzie awansowała MRL na wyższe stopnie dopóki dla danego związku JMPR nie ustali ARfD.
8. Przeprowadzono również dyskusję na temat wielkości współczynnika zmienności przyjmowanego przy ocenie ryzyka ostrego. Na powyższym posiedzeniu nie podjęto decyzji, jaki współczynnik zmienności przyjąć. Były rozpatrywane wartości 3, 5 i 7.
9. Przyjęto zaproponowane wartości MRL dla przypraw. I zaproponowane wartości awansowano na stopień 5/8 z wyjątkiem mewinfosu, dla którego awansowano NDP do stopnia 5.
10. Komisja podjęła decyzję awansowania MRL dla papryki Chilli dla wszystkich pestycydów do stopnia 5. Natomiast wykreślono MRL dla monokrotofosu i pirimifosu metylowego. Przyjęto, że wyniki uzyskane dla słodkiej papryki można ekstrapolować w celu określenia MRL dla papryki Chilli uwzględniając współczynnik zagęszczenia równy 10.

## **B. Proponowane MRL**

### **KAPTAN (007)**

Komitet zdecydował przyjąć MRL równe 15 mg/kg dla owoców ziarnkowych, a jednocześnie wykreślić propozycję MRL dla jabłek równej 20 mg/kg. Ponadto, zadecydowano awansować MRL dla ogórków, nektarynek, malin, czerwonej i czarnej porzeczki do stopnia 8, a cofnąć do stopnia 6 wartości MRL dla wiśni, suszonych winogron (porzeczki, rodzynki, sułtanki), winogron, melonów z wyjątkiem arbuźów, brzoskwiń, śliwek, owoców ziarnkowych, truskawek i pomidorów.

**KARBARYL (008)**

Komitet postanowił cofnąć MRL dla wiśni, owoców cytrusowych, soku z owoców cytrusowych, pulpy z owoców cytrusowych, suszonych winogron (porzeczek, rodzynek i sułtanek), soku z winogron, pulpy z winogron, winogron i owoców pestkowych do stopnia 6. Ponadto, Komitet zdecydował, że jeśli dla jakiegoś produktu (produktów) MRL zostaną trzy razy cofnięte do stopnia 6 to w takich przypadkach JMPR powinno przygotować propozycję MRL na podstawie innego GAP (Dobrej Praktyki Rolniczej).

**CHLORPIRYFOS (017)**

Awansowano MRL dla nasion bawełny, nasion bawełny przeznaczonych na olej, ziemniaków, ryżu, suszonej soi, nasion soi przeznaczonych na olej, herbaty (zielonej, czarnej) do stopnia 5/8. Wykreślono CXL dla jabłek i gruszek, ponieważ istnieje CXL dla owoców ziarnkowych. Wykreślono CXL dla mięsa z kurczaka, ponieważ istnieje CXL dla mięsa z drobiu.

**DIAZYNON (022)**

Komitet zdecydował awansować MRL dla kapusty głowiastej do stopnia 8.

**DIMETOAT (027)**

Komitet zdecydował wykreślić MRL dla jabłek, winogron, cebuli, śliwek i sorgum. Ponadto, awansowano MRL dla karczochów, brukselki, kalafiorów, selera, mango, oliwek, grochu, liści z buraków cukrowych, rzepy, pszenicy, suszonej słomy z pszenicy do stopnia 8 oraz cofnąć MRL dla jęczmienia, kapusty głowiastej, owoców cytrusowych, sałaty głowiastej, słodkiej papryki i pomidorów do stopnia 6.

**FENTITROTION (037)**

Komitet zdecydował awansować MRL dla jabłek, ziarna zbóż, podrobów, jaj, mięsa (z ssaków z wyjątkiem ssaków morskich), mleka, mięsa z drobiu, ryżu, pszenicy do stopnia 5. Komitet zarekomendował wykreślenie CXL dla mąki pszennej.

**FOLPET (041)**

Zdecydowano cofnąć MRL dla wszystkich produktów do stopnia 6.

**MALATION (049)**

Komitet zdecydował awansować MRL dla jabłek, owoców cytrusowych, winogron do stopnia 5 i wykreślić CXL dla brzoskwiń.

**PARAKWAT (057)**

Postanowiono awansować propozycje wszystkich MRL do stopnia 5. Ponadto, postanowiono wykreślić CXL dla nerek cielęcych, nerek wieprzowych, nerek baranich, nasion bawełny na olej, podrobów cielęcych, podrobów wieprzowych, podrobów baranich, ziemniaków, ryżu, suszonych nasion soi, nasion słonecznika na olej i niektórych warzyw.

**PARATION METYLOWY (059)**

Postanowiono cofnąć wszystkie MRL do stopnia 6.

**TIABENDAZOL (065)**

Zadecydowano awansować MRL grzybów do stopnia 8 i cofnąć MRL dla owoców cytrusowych do stopnia 6.

**KARBENDAZYM (072)**

Cofnięto wszystkie MRL ze stopnia 7 do stopnia 6.

**DISULFOTON (074)**

Cofnięto wszystkie MRL ze stopnia 7 do stopnia 6.

**DODYNA (084)**

Awansowano MRL dla wiśni, nektarynek, brzoskwiń i owoców ziarnkowych do stopnia 8. Wykreślono CXL dla winogron i truskawek.

**FENAMIFOS (085)**

Cofnięto wszystkie MRL do stopnia 6.

**PIRIMIFOS METYLOWY (086)**

Wykreślono wszystkie CXL, które w 2003 r. JMPR rekomendowała, aby wykreślić. Awansowano MRL dla podrobów, jaj, mięsa (ssaków z wyjątkiem ssaków morskich),

mięsa z drobiu, podrobów drobiowych do stopnia 5/8, co spowodowało wykreślenie CXL dla jaj i mięsa (ssaków z wyjątkiem ssaków morskich). Ponadto, awansowano MRL dla mleka, ziarna zbóż, pszenicy do stopnia 8, co spowodowało wykreślenie istniejących CXL.

#### CHLORPIRYFOS METYLOWY (090)

Cofnięto MRL dla jęczmienia, owsa i ryżu do stopnia 6.

#### METOMYL (094)

Postanowiono awansować MRL dla kukurydzy, jęczmienia, fasoli, soi, pulpy z owoców cytrusowych, pszenicy, mąki pszennej do stopnia 8, a miętę i paprykę do stopnia 5/8. Ponadto, cofnąć MRL dla jabłek, warzyw zapustnych, selera, warzyw owocowych, ogórków, winogron, warzyw liściastych i gruszek do stopnia 6 oraz postanowiono rekomendować do wykreślenia CXL dla kukurydzy w kolbach oraz pomidorów.

#### ACEFAT (095)

Rekomendowano do wykreślenia CXL dla kukurydzy (na zielonkę), kapusty głowiastej, tłuszczu wołowego, mięsa wołowego, nasion bawełny, sałaty głowiastej, tłuszczu wieprzowego, mięsa wieprzowego, ziemniaków, buraków cukrowych, liści z buraków cukrowych, pomidorów oraz awansować MRL dla karczochów, podrobów, jaj, mięsa (ssaków z wyjątkiem ssaków morskich), mleka, mięsa z drobiu, podrobów drobiowych, suszonych nasion soi do stopnia 8. Ponadto postanowiono cofnąć do stopnia 6 MRL dla fasoli, nasion soi, warzyw zapustnych z jadalnym kwiatem, mandarynek, nektarynek, brzoskwiń, papryki i owoców ziarnkowych.

#### KARBOFURAN (096)

Cofnięto MRL dla melonów, ogórków, mandarynek, pomarańczy, ziemniaków, dyni i kukurydzy w kolbach do stopnia 6. Awansowano MRL dla kukurydzy, kukurydzy paszowej, buraków cukrowych i liści z buraków cukrowych do stopnia 8.

#### METAMIDOFOS (100)

Cofnięto MRL dla fasoli, kapusty głowiastej, warzyw zapustnych z jadalnymi kwiatami, mandarynek, brzoskwiń, papryki, owoców ziarnkowych i pomidorów do stopnia 6. Wykreślono CXL dla kukurydzy paszowej, tłuszczu wołowego, tłuszczu z kóz, sałaty

głowiastej, tłuszczu wieprzowego, tłuszczu baraniego i pomidorów drzewiastych. Ponadto, awansowano do stopnia 8 MRL dla karczochów, nasion bawełny, podrobów, jaj, buraków pastewnych, liści z buraków pastewnych, mięso (ssaków z wyjątkiem ssaków morskich), mleka, ziemniaków, mięsa z drobiu, podrobów drobiowych, suszonych nasion soi, buraków cukrowych i liści z buraków cukrowych, a konsekwencji wykreślono CXL dla nasion bawełny, mięsa kóz, mleka, mięsa wieprzowego, ziemniaków i mięsa baraniego.

#### FOSMET (103)

Cofnięto MRL dla moreli, jagód, owoców cytrusowych, nektarynek i owoców ziarnkowych do stopnia 6.

#### DITIOKARBAMINIANY (105)

Postanowiono wykreślić podwójne propozycje MRL dla ogórków, podrobów, jaj, słodkiej papryki, ziemniaków, mięsa z drobiu, podrobów drobiowych. Awansowano pozostałe MRL do stopnia 5/8 z wyjątkiem wiśni, słodkiej papryki i pomidorów. MRL dla wiśni, słodkiej papryki i pomidorów awansowano do 5 stopnia.

#### ALDIKARB (117)

Cofnięto po raz trzeci MRL dla bananów i ziemniaków do stopnia 6.

#### OKSAMYL (126)

Cofnięto wszystkie MRL do stopnia 6.

#### DELTAMETRYNA (135)

Zadecydowano awansować propozycje MRL dla warzyw liściastych do stopnia 8.

#### PROCHLORAZ (142)

Awansowano MRL dla awokado, bananów, jęczmienia, słomy jęczmiennej, tłuszczu wołowego, mięsa wołowego, podrobów wołowych, mango, mleka, słomy z owsa, owsa, pomarańczy, papai, nasion rzepaku, żyta, słomy z żyta, pszenicy, słomy z pszenicy do stopnia 5/8, a w konsekwencji wycofać dla tych produktów CXL.

**KARBOSULFAN (145)**

Awansowano wszystkie MRL do stopnia 8.

**ETOPROFOS (149)**

Zadecydowano wykreślić CXL dla buraków, kapusty głowiastej, winogron, sałaty głowiastej, kukurydzy, kukurydzy paszowej, cebuli, orzeszków ziemnych, grochu, papryki, ananasa, ananasa pastewnego, ananasa paszowego, suszonych nasion soi na następnej Sesji. Postanowiono awansować do stopnia 5/8 MRL dla bananów, ogórków, podrobów, mięsa, melonów z wyjątkiem arbuzów, mleka, słodkiej papryki, ziemniaków, trzciny cukrowej, słodkich ziemniaków, a w konsekwencji wykreślić CXL dla bananów, ogórków, melonów z wyjątkiem arbuzów, ziemniaków, trzciny cukrowej, słodkich ziemniaków i pomidorów.

**TOLILOFLUANID (162)**

Awansowano MRL dla sałaty głowiastej do stopnia 8, a w konsekwencji wykreślono CXL.

**OKSYDEMETON METYLOWY (166)**

Wykreślono MRL na 7 stopniu dla jęczmienia, słomy jęczmiennej, ziemniaków, żyta, słomy z żyta, buraków cukrowych, liści z buraków cukrowych, pszenicy, słomy z pszenicy i awansowano inne propozycje dla tych produktów z 4 stopnia na stopień 5. Dla pozostałych produktów cofnięto MRL z 7 stopnia do stopnia 6. Dla kalafiorów awansowano MRL do stopnia 5.

**FENPROKSYMAT (193)**

Cofnięto drugi raz MRL dla jabłek i winogron do stopnia 6 i awansowano MRL dla pomarańczy do stopnia 8.

**HALOKSYFOP (194)**

Postanowiono cofnąć wszystkie MRL ze stopnia 4 do stopnia 3 i ze stopnia 7 do stopnia 6.

**CHLOROPROFAM (201)**

Cofnięto wszystkie MRL do stopnia 6.

**SPINOSAD (203)**

Awansowano propozycje MRL dla mleka do stopnia 8 i awansowano do stopnia 5/8 MRL dla tłuszczu z mleka krowiego, ziarna zbóż, suszonych winogron, winogron, mięsa (ssaków z wyjątkiem ssaków morskich oraz z wyjątkiem krów), co w konsekwencji dało wykreślenie CXL dla kukurydzy, mięsa baraniego, podrobów baranich i sorgum.

**ESFENWALERAT (204)**

Cofnięto MRL dla nasion bawełny, pomidorów i pszenicy do stopnia 6.

**CYPRODYNIL (207)**

Awansowano wszystkie MRL do stopnia 8.

**FAMOKSADON (208)**

Awansowano wszystkie MRL do stopnia 8.

**MOTOKSYFENOKSYD (209)**

Awansowano wszystkie MRL do stopnia 8.

**PYRAKLOSTROBINA (210)**

Awansowano wszystkie MRL do stopnia 5.

**METALAKSYL M (212)**

Awansowano wszystkie MRL do stopnia 5.

**TRIFLOKSYSTROBINA (213)**

Awansowano wszystkie MRL do stopnia 5.

**C. Pozostałe zagadnienia**

1. Przedyskutowano zalecenia i propozycje Grupy Roboczej ds. Metod Analitycznych i Próbkobrania dotyczące:
  - walidacji metod w pojedynczych laboratoriach,
  - jakie kryteria należy przyjąć,

- listę zalecanych metod.
2. Zdecydowano awansować propozycję przewodnika dotyczącego wykorzystania spektrometrii mas (GC-MS) do oznaczania ilościowego i jakościowego oraz potwierdzania wyników badań pozostałości pestycydów w żywności.
  3. Przedstawiono dokument, który stanowi przewodnik do szacowania niepewności wyników w badaniach pozostałości pestycydów. Zdecydowano awansować go do 5 stopnia procedury.
  4. Przedyskutowano problemy związane z nazewnictwem i klasyfikacją owoców i warzyw egzotycznych/tropikalnych. Postanowiono kontynuować prace w tym zakresie.
  5. Przedstawiono i przedyskutowano listę priorytetowych pestycydów do oceny JMPR.
  6. Przedyskutowano zagadnienia dotyczące klasyfikacji i definicji różnych produktów spożywczych pochodzenia zwierzęcego oraz pasz.
  7. Przedyskutowano zagadnienia dotyczące ustalania MRL dla żywności przetworzonej i gotowej do spożycia. Postanowiono, że na następną Sesję zostanie przygotowany ponownie nowy materiał na ten temat.

W trakcie 37 Sesji Komitetu KKŻ FAO/WHO ds. Pozostałości Pestycydów odbywały się spotkania krajów członkowskich Unii Europejskiej w celu ustalania wspólnego stanowiska w sprawach podnoszonych na obradach plenarnych.

Następną Sesję Komitetu zaplanowano w terminie 3 – 8 kwietnia 2006 r. w Brazylii.